

ББК 47.11 (4 УКР)

УДК 005(477):639. «18/19»

Проців Олег Романович

**З історії мисливської зброярської фірми А. Дзіковського у Львові кінця
XIX – початку XX століття**

Анотація

Ефективність галузі мисливського господарства тісно пов'язана з іншими галузями суспільного виробництва. Однією з найважливіших напрямів було й залишається виробництво знарядь, які забезпечують ефективне та гуманне добування дичини. Тому актуальним на цей час залишається історичний досвід організації виробництва, торгівлі та ремонту мисливської зброї Галичини кінця XIX – початку XX століття. В результаті опрацювання історичної фахової та публіцистичної літератури виявлено, що одним з найкращих прикладів ведення ефективного мисливського зброярського бізнесу досліджуваного періоду був львівський зброяр Альфред Дзіковський. Про успішність його справи свідчать чисельні похвальні грамоти та медалі.

Встановлено, що для реклами Альфред Дзіковський користувався послугами спеціалізованої мисливської періодики – часопису «Ловець», «Господарський календар», «Календар Галичанин», «Мисливський та рибальський календар», газети «Огляд» та «Львівської газети». Крім зброї власного виготовлення фірма торгувала зброєю та амуніцією відомих зброярських фірм: Лефоше» (Lefauchaux), «Ланкастер» (Lancaster), «Кольт», «Teschner», «Dreyseg». Крім зброї та амуніції торгували також й супровідними товарами – зброярським маслом, манками, спеціалізованими мисливськими торбами та іншими аксесуарами.

Історичний досвід організації мисливського зброярства Альфреда Дзіковського є цінним для сучасних його послідовників з огляду на застосування його форм та методів організації бізнесу, а саме: реклами виробів через участь в тогочасних спеціалізованих виставках, рекламу у засобах масової інформації, через особливості організації сімейного бізнесу,

організаційне реформування, використання торгової марки після смерті засновника.

Ключові слова: мисливство, Львів, Галичина, зброя, А. Дзіковський

From the history of arms hunting firm of A. Dzikovsky in Lviv in late 19th - early 20th century

Summary

The effectiveness of hunting economy is closely linked with other sectors of social production. One of the most important areas has been and continues to be the production tools that provide effective and humane bagging game. So important at this time is the historical experience of production, trade and repair of hunting weapons in Galicia late 19th - early 20th century. As a result, the historical study of professional and journalistic literature revealed that one of the best examples of effective arms hunting of doing business in study period was Alfred Dzikovsky, Lviv gunsmith. The success of his business indicates numerous praiseworthy deeds and medals.

It was established that for advertising his business, Alfred Dzikovsky used the services of a specialized hunting periodicals such as magazines "Catcher", "Economic Calendar" "Calendar Galychanyn", "Hunting and fishing calendar", the newspaper "Overview" and "Lviv newspaper". In its own weapons manufacturing company they traded arms and ammunition of famous gun-making companies such as "Lefoshe"(Lefauchaux), "Lancaster", "Colt",

"Teschner", "Dreyseg". In addition to weapons and ammunition also they traded the related products: butter of arms, semolina, specialized hunting bags and other accessories.

The historical experience of hunting gun making of Alfred Dzikovsky is valuable for today for his followers because of use of his forms and methods of management of business, namely advertising of products through participation in contemporary trade fairs, advertising in the media, due to the nature of the family business, organizational reform, use of the trade mark after the death of the founder.

Keywords: hunting, Lviv, Galicia, weapons, A. Dzikovsky.

Велику роль в ефективності мисливського господарства відіграють знаряддя полювання, які використовують мисливці. Однією з найбільш розвинених фірм з виготовлення, ремонту та торгівлі зброєю кінця XIX – початку XX ст. була зброярська фірма Альфреда Дзіковського. Історія його діяльності у Львові починається з 1876 року, коли він викупив у львівського купця Боніфация Штіллера магазин зброї^{1,2}. Через два роки, у 1878 р., він організував зброярську майстерню в якій працювало 12 майстрів³.

У 1881 році у фаховому мисливському часописі Галицького мисливського товариства вперше опубліковано оголошення про реалізацію у Львові мисливських рушниць, карабінів, пістолетів та револьверів з патентованої фабрики М. Арендта у магазині А. Дзіковського за найнижчими цінами.

¹ Швагуляк-Шостак О. Курорт Боніфация. – Контракти. – 2008. – №25 (червень). – Режим доступу: archive.kontrakty.ua/gc/2008/25/18-zayavi.html?lang=ua

² Моршин-карпатська перлина про курорт Моршин на Прикарпатті – Режим доступу: marushchaksadyba.io.ua/s1683598/morshin-karpatska_perlina

³ Мисливський павільйон – Режим доступу: lvivcenter.org/uk/uid/picture/?pictureid=2535

Оголошення про реалізацію у Львові мисливських рушниць, карабінів, пістолетів та револьверів з патентованої фабрики М. Арендта (Бельгія)⁴.

Як свідчить реклама, в подальшому асортимент зброї та супутніх мисливських товарів фірми був значно розширений. Зокрема, А. Дзіковський презентував свій магазин як єдиний у Галичині, в якому можна було купити зброю системи «Лефоше» (Lefauchaux) та «Ланкастер» (Lancaster) всіх відомих калібрів. Крім зброї, тут реалізовували патрони марки «Teschner» та «Dreyseg», ціна яких відповідно становила 2.20 та 3.50 золотих. Для мисливців, які набивали патрони самостійно, реалізовували дріб: 1 кг – 36 центів, а при купівлі 10 і більше кілограм була передбачена скидка до 34 центів. Вартість кілограму пороху коливалась від 1.42 до 3.60 золотих. Крім зброї магазин торгував манками для приваблювання самців козулі за ціною від 0.7 до 2 золотих. Для ширшої реклами фірма на письмову вимогу розсилала розширений преїскурант товарів та мисливський календар.

Jedyny na całą Galicyę Magazyn Broni

ALFREDA DZIKOWSKIEGO

we Lwowie

poleca na sezon polowań:

<p>Niezawodne patроны do strzelb odtylcowych po cenach fabrycznych.</p> <p>Systemu Lefauchaux.</p> <p>Popielate, wytrzymujące 1—2 strzały Kaliber 12 14 16 za 100 sztuk zhr. 1·70 1·50 1·20</p> <p>Brązowe, wytrzymujące 3—4 strzały Kaliber 12 14 16 za 100 sztuk zhr. 1·90 1·75 1·50</p> <p>Zielone, wytrzymujące 4—6 strzałów Kaliber 10 12 14 16 18 20 24 28 za 100 sztuk zhr. 2·50 2·00 1·90 1·80 1·80 1·80 1·80 1·80</p> <p>Systemu Lancaster.</p> <p>Popielate, wytrzymujące 1—2 strzały Kaliber 12 14 16 za 100 sztuk zhr. 1·90 1·75 1·50</p> <p>Brązowe, wytrzymujące 3—4 strzały Kaliber 12 14 16 za 100 sztuk zhr. 2·20 2·10 1·80</p> <p>Zielone, wytrzymujące 4—6 strzałów Kaliber 10 12 14 16 18 20 24 28 za 100 sztuk zhr. 3·00 2·40 2·30 2·10 2·10 2·10 2·10 2·10</p>	<p>Patроны Teschnera Nr. 0, 1, 3, 4, 5, 100 sztuk zhr. 2·20 „ Dreysego 0·70, 0·71, 0·72, z przyborami „ 3·50</p> <p>Śrót twardy angielski (Chilled Shot)</p> <p>1 kilogram we wszystkich grubościach 36 ct. Przy odbiorze 10 kilogramów 34 „</p> <p>Proch we wszystkich gatunkach</p> <p>1 kilogram po zhr. 1·42, 1·78, 1·87, 1·96, 2·00, 2·40, 3·60.</p> <p>Przybitki</p> <p>w różnych gatunkach, pudełko od 30—50 ct.</p> <p>Wabiki na sarny (kozły) najdokładniej nastrojone sztuka po ct. 70, 80, 85, zhr. 1·00, 1·50 do 2·00.</p> <p>Wszelkie przybory myśliwskie.</p> <p>Cennik specjalny, ilustrowany, z kalendarzem myśliwskim, na żądanie wyselam gratis i franko.</p>
--	--

I. Związkowa drukarnia we Lwowie.

Реклама магазину мисливської зброї Альфреда Дзіковського⁵

⁴ Ogłoszenia // Łowiec – 1881. – № 1. – S.16.

В ілюстрованому календарі «Галичанин» повідомляли, що головний магазин зброї, мисливських знарядь, а також парфумерії А. Дзіковського знаходився у Львові на вул. Кароля Людвіка,¹. Для приваблення потенційних клієнтів їм надавали можливість випробувати зброю при її купівлі. Вартість одноствольних рушниць становила від 6 до 25 золотих, двостволок – 24-150 золотих, двостволки марки «Ланкастер» – 35-250 золотих, двостволки фірми «Teschner» та «Dreyseg» – 120-150 золотих. За 8-40 золотих можна було купити зброю для дітей. Вартість револьверів коливалась від 4.25 до 50 золотих.

Крім зброї можна було купити патрони до зброї всіх систем за ціною виробника. Вартість сотні патронів коливалась у межах 1.35-8 золотих. Для мисливців, які надавали перевагу споряджати патрони самостійно, реалізовували спеціальні ручні машинки за ціною 1-5 золотих. Для полювання продавали також спеціальні мисливські торби, одяг, шапки, чохли для зброї.

⁵ Ogłoszenia // Łowiec – 1884. – № 8. – S.136.

Główny magazyn broni
przyborów myśliwskich i do podróży oraz perfumerji
i wszelkich artykułów toaletowych,
ALFREDA DZIKOWSKIEGO
we Lwowie, ulica Karola Ludwika liczbą 1,
poleca wspomniane artykuły najtaniej
mianowicie:
pod gwarancją wypróbowaną.

<p>BRONŃ MYŚLIWSKA wyrobu najslawniejszych francuskich, angielskich, bel- gijskich, czeskich i niemieckich fabrykantów, jako to:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>Pojedynki kapłowe</td> <td>od 6 złr. do 25 złr.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dubeltówki</td> <td>10 " " 80 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dubeltówki odtylcowe Le- fauchaux</td> <td>24 " " 150 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dubeltówki odtylcowe Lan- caster</td> <td>35 " " 250 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dubeltówki iglicowe Dre- wego i Teschnera</td> <td>120 " " 150 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dubeltówki i pojedynki dla dzieci</td> <td>8 " " 40 "</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sztućce i pistolety salono- we (Floebert)</td> <td>6-50 " 35 "</td> <td></td> </tr> </table>	Pojedynki kapłowe	od 6 złr. do 25 złr.		Dubeltówki	10 " " 80 "		Dubeltówki odtylcowe Le- fauchaux	24 " " 150 "		Dubeltówki odtylcowe Lan- caster	35 " " 250 "		Dubeltówki iglicowe Dre- wego i Teschnera	120 " " 150 "		Dubeltówki i pojedynki dla dzieci	8 " " 40 "		Sztućce i pistolety salono- we (Floebert)	6-50 " 35 "		<p>REWOLWERY 4, 5, 6, 7 i 10cio-strzałowe Lefauchaux, Lancaster, Sharps, Galland, Warnant, Bulldog, Sedzrl i inne do łamania i samoistnego wyrzucania łusek od 4 złr. 25 ct. do 50 zł.</p> <p>SPADRONY i RAPIRY <i>oraz wszelkie przybory do szermierki</i> Karabele do stroja polskiego i inne starożytności.</p>
Pojedynki kapłowe	od 6 złr. do 25 złr.																					
Dubeltówki	10 " " 80 "																					
Dubeltówki odtylcowe Le- fauchaux	24 " " 150 "																					
Dubeltówki odtylcowe Lan- caster	35 " " 250 "																					
Dubeltówki iglicowe Dre- wego i Teschnera	120 " " 150 "																					
Dubeltówki i pojedynki dla dzieci	8 " " 40 "																					
Sztućce i pistolety salono- we (Floebert)	6-50 " 35 "																					

Niezawodne Patrony
po cenach fabrycznych.

Do wszystkich systemów broni i do wszystkich kalibrów setka od 1 zł. 35 ct. do 8 zł. Przybitki papendekłowe, filcowe i tłuszczone angielskie od 25 ct. do 1 zł. 50 ct. Maszynki do robienia ładunków i wsadzania kapłzi od 1 zł. do 5 zł. Śróty, kule eksplo-
dujące i zwykłe, proch i kapłze. Torby myśliwskie, kartusze i paski na ładunki, siatki i troki. Futerały do strzelb i rewolwerów, skórzane, bajowe i waterprooff. Paski do strzelb, gurtowa, skórzane i podszyte sukmem. Kapelusze i czapki myśliwskie, kaftaniki, kapuzy i pończochy. Reitpeitsze i batogi, paski do pleców, manierki. Obróże i smycze na psy, korale do dresury, Kordelasy i noże myśliwskie, krzesła i trąbki. Galanterja myśliwska z rogów jelenich. Brzytwy najslawniejsze szwajcarskie Lecouttrego od 1 — 7 ostrzy. Paski do brzytw i rozmaite pedzle i mydła do golenia. Szczotki do włosów i do sukien. szczoteczki do zębów, do paznokci i do czyszczenia grzebieni. Grzebienie bawole, szyldkretowe i z kości stoniowej. Lusterka oraz wszelkie artykuły toaletowe. Perfumy, mydła, kosmetyki, pudry, kremy, ocy etc. Woda kolońska, miętowa do ust i atewska do włosów, blansch, róż, etc.

Główny skład ogni sztucznych ogrodowych i salonowych.
Koncesjonowany własny
WARSTAT RUSZNIKARSKI
w którym najdokładniej wykonywam, naprawiam i przerabiam
Broń wszystkich systemów
po cenach najumiarkowańszych.
Dokładne cenniki z kalendarzem myśliwskim rozsłam na żądanie gratis i franco.

Реклама головного магазину мисливської зброї зброярської фірми Альфреда Дзіковського⁶.

У 1885 році з'явилась реклама фабрики та магазину зброї Альфреда Дзіковського, а також оголошення про продаж 500 рушниць. Відзначалось, що фірма отримала нагороду на крайовій виставці та має філію у Тернополі⁷.

⁶ Ogłoszenia // Haliczianin, kalendarz powszechny zastosowany do potrzeb wszystkich mieszkancow Galicji i ilustrowany rok pański 1883. – Lwów:, 1883.

⁷ Ogłoszenia // Łowiec – 1885. – № 7. – S.120.

Jedynie nagrodzona
na
WYSTAWIE
KRAJOWEJ

FABRYKA I SKŁAD BRONI
ALFREDA DZIKOWSKIEGO
ulica Karola Ludwika 1. 1. we Lwowie
Filia w Tarnopolu.
Poleca na sezon polowań
BRONŃ MYŚLIWSKĄ.
500 dubeltówek systemu Lancastra

Реклама зброярської фірми А. Дзіковського у Мисливському та рибальському календарі за 1885 р. рекламувалась мисливцям не лише різноманітні системи зброї за найнижчими цінами, але інформували, що у Тернопільській філії можна купити зброю не лише мисливцям, але й також держслужбовцям, військовим та поліціантам.

GLÓWNY MAGAZYN
BRONI i PATRONÓW
 wszelkich przyborów
 myśliwskich, do pódróży, szermierki,
 i artykułów toaletowych
ALFREDA DZIKOWSKIEGO
 we Lwowie
 poleca
 po cenach najtańszych i pod największą
 gwarancją
Broń myśliwską
Rewolwery, sztucce i pistolety Floberta,
Patrony do wszystkich istniejących systemów
 i kalibrów,
Przybitki tłuszczone, papendeklowe i filcowe,
Proch, śrót, kule i kapsle.
Główny skład ogni sztucznych, salonowych, ogra-
dowych i wodnych.
Koncesyowany własny warsztat rusznikarski
 w którym najdokładniej wykonywam, naprawiam
 i przerabiam broń wszystkich systemów, po ce-
 nach najumiarkowańszych.
 Jednocześnie pozwalam sobie zwrócić uwagę
 Szanownej P. T. Publiczności na moją nowo
 urządzoną
F I L I Ę
 głównego magazynu broni ze Lwowa
w Tarnopolu
 przy ulicy Gimnazyalnej.
 którą zaopatrzyłem również w broń i przybory
 myśliwskie z pierwszorzędných fabryk świata.
 Niemniej dla dogodności okolicy utrzymywać
 będę na składzie wszelkie wyroby wchodzące
 w zakres rymarstwa i siodlarstwa, oraz przybory
 uniformowe dla pp. oficerów, urzędników i wojska.
Cenniki ilustrowane na iądanie wysyłam gratis.

Реклама зброярської фірми Альфреда Дзіковського⁸.

На мисливський сезон 1886/7 років для мисливців пропонувала новинку – англійський карабін системи «Кольт» вартістю 65 золотих. Тогочасний мисливський закон, на відміну від сьогочасного, не забороняв полювати вночі. Тож для мисливців пропонували спеціальні світлові прилади для полювання на

⁸ Kalendarz myśliwski i rybacki na rok 1885. – Lwów: Gal. Tow. Łowieckie, 1885. – S. 298.

Реклама зброї містилась не лише у спеціалізованих мисливських виданнях, але й у суспільних та наукових, зокрема в «Огляді» («Przegląd»), що позиціонував себе як суспільно-політичний і літературний часопис. Так, у 1888 році тут подавали рекламу мисливської зброї, але, враховуючи специфіку читачів, наголос поставили на рекламу зброї, необхідної для захисту у випадку війни. Зокрема, пропонували револьвери у будь-якій кількості за ціною 50 золотих.

Na wypadek wojny.

REWOLWERY
przepisowe wypróbowane
dla Piechoty i Kawalerji.

PALASZE i SZPADY ostrzone.
WSZELKIE PRZYBORY UNIFORMOWE
1845 8-10 dla P. T. c. k. oficerów i urzędników.

Repetjerki 12-strzałowe
dostarcza w największej ilości po 50 zł.

Jedyny magazyn broni i przyborów myśliwskich
A. DZIKOWSKIEGO we Lwowie.

Ceny
fa-
bryczne

Реклама зброярської фірми А. Дзіковського¹⁰.

У рекламі, розміщеній у «Ловці» (1899 р.), крім асортименту мисливської зброї інформували про високі відзнаки фірми: 10 медалей. Для тих, хто цікавиться виробами фірми, у магазині можна було безоплатно отримати преїскурант на товари.

¹⁰ Ogłoszenia // Przegląd – 1888. – № 53. – S.4.

Alfred Dzikowski
c. i k. nadworny dostawca
we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

Główny magazyn i fabryka
BRONI

odszczególniona dyplomem honorowym c. k. ministerstwa handlu i 10 medalami zasługi

poleca znakomitą
broń myśliwską
oraz
AMUNICYĘ
i wszelkie
przybory myśliwskie, łowieckie, do konnej jazdy, szermierki i podróży po cenach najtańszych.

Cenniki bogato ilustrowane na żądanie gratis i franco.

Реклама фабрики та магазину зброї Альфреда Дзіковського про продаж рушниць.¹¹

Вміння та навички Альфреда Дзіковського у виробництві зброї використовували органи державної влади. Він виступав зброярсько-балістичним експертом під час судових засідань у львівських судах.¹²

¹¹ Ogłoszenia // Łowiec – 1899. – № 16. – S.192.

Alfred Dzikowski
 c. i k. nadworny dostawca.
 Lwów, ul. Karola Ludwika I. I.

→ Główny magazyn i fabryka ←
broni myśliwskiej
odszczególiona na wystawach krajowych:
 Dyplomem honorowym Wys. c. k. Ministerstwa handlu
 i 10-ma medalami zasługi
 poleca znakomitą
BRONŃ MYŚLIWSKA
 jako to
 Lankastrówki z kurkami i bez kurków. Sztuće, Expresy,
 pojedyncze i podwójne. Trzylówki lankaster, iglicowe i ha-
 merles. Iglicówki Teschnera. W. Collatha. Rewolwery, pi-
 stolety, floberty i t. d.
*Jedyny skład fabr. łuszc nabojuowych i patronów ostrych,
 niemniej*
Przybory myśliwskie i łowieckie
po cenach najtańszych.

Реклама фабрики та магазину зброї Альфреда Дзіковського, де вказано, що фірма нагороджена почесним дипломом Міністерства торгівлі та 10 різними медалями¹³.

Про високу повагу до якості зброї свідчить оголошення про реалізацію комісійної мисливської зброї від п. Ольшевської (Львів, вул. Малецького, 10). Вона вказувала, що зброя куплена у магазині А. Дзіковського.

¹² Z Izby sądowej. // Gazeta lwowska. – 1899. – № 110. – S.3.

¹³ Ogłoszenia // Łowiec – 1901. – № 1. – S.12.

OKAZYA. Strzelby ze sklepu Dzikowskiego do sprzedania: dubeltówka 250 złr., trzylufek 180 złr., sztuciec 30 złr. Oglądać i kupić można pod l. 10 ulica Małeckiego, Lwów, Olszewska.

Оголошення про продаж зброї з магазину А. Дзіковського¹⁴.

У 1903 році магазин подав рекламу про продаж різних видів пороху та патронів до мисливської зброї, відзначивши, що відповідно до розпорядження Міністерства війни від 6 травня 1902 року № 744 фірма отримала ліцензію на продаж австрійського пороху у Галичині та Буковині¹⁵.

¹⁴ Ogłoszenia // Łowiec – 1902. – № 20. – S.246.

¹⁵ Ogłoszenia // Łowiec – 1903. – № 9. – S.110.

! Ważne dla P. P. myśliwych!

Rozporządzeniem Wysokiego ces. król.
Ministerstwa wojny, oddział VII do l. 744
z dnia 6 maja 1902 roku, otrzymał podpi-
sany, przy swojej dotychczasowej licencji
na sprzedaż prochu austriackiego również

wyłączną sprzedaż dla
Galicyi i Bukowiny

zagranicznych gatunków
== prochu i patronów ==

dla wszelkiego rodzaju
broni kulowej i śrótowej.

Wszelkie zamówienia z dokładnem poda-
niem gatunku, kalibru i systemu, z dołą-
czeniem stosownego zadatku, będą wyko-
nywane o ile możności jak najspieszniej.

Alfred Dzikowski

— c. k. nadworny dostawca —

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

Реклама фірми Альфреда Дзіковського.

Крім того, з реклами фірми, опублікованої у «Господарському календарі», видно зміну адреси магазину зброї.

BRON

wszelkiego rodzaju, Łuski nabojoye i patryony ostre. Proch, śrut, kule, kabzle i przybitki. Przybory myśliwskie, łowieckie i do szermierki. Ożnie sztuczne, lampiony i balony powietrzne. Fakle smołowe do pochodów i wszelkie artykuły sportowe

**poleca w największym wyborze
i najtaniej**

**Główny Magazyn Broni
ALFREDA DZIKOWSKIEGO**

o. k. nadw. dostawcy

we Lwowie, ulica Karola Ludwika L 3.

Cenniki ilustrowane na żądanie bezpłatnie.

Реклама магазину Альфреда Дзіковського (Львів, вул. Людвіка, 3) щодо реалізації зброї та набоїв¹⁶.

Після смерті на 56 році життя Альфреда Дзіковського (12 жовтня 1906 року) у некролозі були перераховані всі його заслуги. Він був успішним торгівцем, членом Галицького мисливського товариства, почесним членом

¹⁶ Ogłoszenia // Gospodarz kalendarz – 1906.– S.266.

товариства мисливців Святого Губерта, бухгалтером цих товариств, власником найкращої зброярської майстерні та магазину мисливської зброї¹⁷.

Некролог

Після смерті Альфреда Дзіковського його зброярську справу успадкував син Здіслав Дзіковський, який опублікував оголошення наступного змісту: «Маю честь повідомити, що буду й надалі добросовісно вести зброярську майстерню і магазин зброї А. Дзіковського з 30-літнім стажем у Львові, й триматиму високу планку батька»¹⁸.

¹⁷ Ogłoszenia // Łowiec – 1906. – № 20. – S.250.

¹⁸ Ogłoszenia // Łowiec – 1906. – № 24. – S.298.

Mam zaszczyt zawiadomić, że istniejącą we Lwowie od lat 30-tu fabrykę broni i magazyn przyborów myśliwskich pod firmą

ALFRED DZIKOWSKI

c. k. Nadworny Dostawca

prować będę nadal przy współudziale dotychczasowych sił pomocniczych i pod tem samem fachowem kierownictwem fabryki i warsztatów.

Proszę o obdarzanie mnie tem samem zaufaniem, jakim się cieszyła firma za życia ś. p. Ojca mojego, zapewniam zaś, że będzie mojem najusilniejszym staraniem, na zaufanie i względy P. T. Odbiorców w całej pełni zasłużyć.

Dr. Zdzisław Dzikowski.

Оголошення доктора Здіслава Дзіковського, сина Альфреда Дзіковського.

Через два роки по смерті Альфреда Дзіковського відповідно до рішення крайового суду від 20 вересня 1908 року було зареєстроване господарське товариство «Альфред Дзіковський» (Львів, вул. Кароля Людвіка, 3) з правом торгівлі та ремонту зброї¹⁹, що свідчить, про високу довіру до його імені. Акціонерами фірми були Здіслав Дзіковський, Казимир Табачковський та Ришард Сарторі²⁰. Про відмінну якість зброї, яку виготовляв А. Дзіковський, свідчить також реклама Ришарда Сарторі, багаторічного партнера та технічного директора керівника фірми А. Дзіковського.

¹⁹ Dział IV. Przemysł metalowy. Rusznikarstwo (broń myśliwska). // Skorowidz przemysłowo-handlowy Królestwa Galicyi II wydanie. Lwów:1912. – S.458.

²⁰ Ogłoszenia // Gazeta lwowska. – 1908. – № 261. – S.10.

Оголошення Я. Сарторі (Львів, вул. Куркова, 2) – багаторічного партнера та технічного керівника фірми А. Дзіковського з рекламою власної зброярської фірми, що реалізує порох, зброю, мисливські знаряддя, оптичні приціли²¹.

У рекламі від в 1908 року відзначалось, що фірма Альфреда Дзіковського була єдиною у Галичині фабрикою зброї, відзначеної на виставках найвищими нагородами, і була генеральним представником у Галичині та Буковині фабрик зброї Зауера та Коллатха²².

²¹ Ogłoszenia // Łowiec – 1921. – № 3. – S.8.

²² Ogłoszenia // Łowiec – 1908. – № 1. – S.12.

Alfred Dzikowski
c. k. nadworny dostawca
we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1
poleca swą

jedyną w kraju fabrykę broni
odznaczoną na wystawach krajowych i zagranicznych najwyższymi nagrodami.

Główne zastępstwo
dla Galicji i Bukowiny
fabryk broni
J. P. Sauera i W. Collatha

Browningi, rewolwery i floberty we wszystkich systemach i gatunkach.
Największy skład przyborów myśliwskich.

Wydawnictwo gal. Tow. łowieckiego. — Redaktor odpowiedzialny: Albert Mniszek.

Реклама фірми (Альфреда Дзіковського) «Alfred Dzikowski».

Alfred Dzikowski
c. i k. Nadworny dostawca
we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

KRAJOWA FABRYKA BRONI MYŚLIWSKIEJ
SKŁAD WSZELKIEJ BRONI ZAGRANICZNEJ ORAZ JENE-
RALNE ZASTĘPSTWO DLA GALICJI I BUKOWINY
BALISTOLU - KLEWERA
znakomitego środka do czyszczenia i konserwowania broni — zwłaszcza po użyciu
prochu bezdymnego.

Cena za flaszkę 70 hal.

Оголошення зброярської майстерні (Альфреда Дзіковського) «Alfred Dzikowski» про реалізацію відомого засобу для чищення зброї «BALISTOLU – KLEWERA»²³.

²³ Ogłoszenia // Łowiec – 1908. – № 19. – S.230.

Alfred Dzikowski
 c. k. nadworny dostawca
 we Lwowie, ul. Karola Ludwika L. 1.
 Pierwsza w kraju
Fabryka i główny magazyn broni
 poleca Broń myśliwską najlepszej jakości, oraz wszelkie przybory myśliwskie. —
 Jedyna na Galicyę koncesyjonowana sprzedaż zagranicznych patronów. — Bronzy
BROWNINGI ostrzelane po 40 K.

Реклама зброярської фірми Альфреда Дзіковського²⁴

У 1915 році господарське товариство А. Дзіковського було перереєстроване на Галицьку мисливську спілку.

Galicyjska Spółka Myśliwska
 przedtem
 A. DZIKOWSKI
 we Lwowie, ulica Karola Ludwika 1. 1.

poleca artykuły sportowe, wyroby skórzane, bronzы francuskie, perfumy francuskie i angielskie, scyzoryki, laski, parasole, przybory toaletowe, termofory i t. p.

Ceny umiarkowane.

Towar pierwszej jakości.

Оголошення Галицької мисливської спілки – правонаступниці фірми А. Дзіковського (Львів, вул. Кароля Людвіка, 1) про наявність спортивних товарів найкращої якості²⁵.

²⁴ Gospodarz kalendarz – 1909.

²⁵ Ogłoszenia // Łowiec – 1915. – № 1. – S.1.

Galiczyjska Spółka Myśliwska

przedtem A. Dzikowski

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

zawiadamia
== P. T. Myśliwych,

że uzyskała zezwolenie c. k. Władz na sprzedaż
amunicji i posiada niekiedy na składzie

**wszelkie naboje śrutowe (dymne
i bezdymne, prócz kal. 16).**

Wielki wybór: artykułów sportowych, wy-
robów skórzanych, torb, waliz i kufrów, lasek,
parasoli, bronzów, perfum, przyborów tualet-
owych, nesseserów, termoforów, flaszek polowych,
manierek, latarek, smarów na obuwie, mydeł,
past i t. p.

Towar pierwszej jakości.

Ceny umiarkowane.

Оголошення Галицької мисливської спілки – правонаступниці фірми А. Дзіковські (Львів, вул. Кароля Людвіка, 1) про великий вибір набоїв до мисливської зброї²⁶.

²⁶ Ogłoszenia // Łowiec – 1917. – № 7-8. – S.49.

Добре ім'я Альфреда Дзіковського експлуатували й у Другій Речі Посполитій. У 1922 році в часописі «Ловець» опублікували оголошення про реалізацію зброї за адресою: вул. Легіонів, 3, з зауваженням, що тут знаходилась мисливська спілка імені А. Дзіковського.

Реклама магазину зброї по вул. Легіонів, 3, Львів²⁷.

Оголошення зброярської фірми (Львів, вул. Легіонів, 3) про реалізацію мисливської зброї різних фірм²⁸.

²⁷ Ogłoszenia // Łowiec – 1922. – № 1. – S.12.

NA TOKI

KARABINKI 5-strzałowe na naboje Vierlinga

KARABINKI z lunetami na naboje Hornet

KARABINKI Winczestra 10-strzałowe

KARABINKI Simsona

KARABINKI Savage 250—300

poleca

E. DMYTRACH Lwów, Legjonów 3

Реклама магазину Е. Дмитраха про продаж зброї (Львів, вул. Легіонів, 3)²⁹.

Також для популяризації мисливської зброї використовували виставки, де зброярі мали можливість представити власну продукцію. Так, у 1882 році в Перемишлі проходила промислова виставка, в якій взяв участь львівський зброяр Альфред Дзіковський. Газета Львівська відзначала, що представлену ним зброю розмістили в окремому сейфі, а сумарна вартість цієї зброї складала 1500 золотих. В кулуарах говорили, що найкращою зброярською фірмою у Львові є фірма Т. Вішновецького, що перейшла у власність А. Мольнара, але й надалі виробляє дуже якісну зброю³⁰. На наступній виставці у Кракові у 1887

²⁸ Ogłoszenia // Łowiec – 1921. – № 3. – S.8.

²⁹ Ogłoszenia // Łowiec – 1935. – № 3. – S.36.

³⁰ Wystawa w Przemyślu. // Gazeta lwowska. – 1882. – № 207. – S.3.

року директор зброярської фірми А. Дзіковського А. Табачковський³¹ отримав 2 дукати премії та похвальну грамоту за відмінну якість зброї³².

На загальногосподарській Галицькій виставці 1894 року у Львові були відзначені й зброярські фірми. Зокрема, Теофіл Жировський – суддя на крайовій виставці, відзначав, що на виставці проходили випробування зброї львівських фірм А. Дзіковського, Шадковського та Копчинського. На його думку, зброя фірми Альфреда Дзіковського є найкращою. Під час випробувань на показових стрільбах по мішенях всі 8 пострілів поцілили у чорне коло мішені, а при пострілі у мішень зайця з відстані 36 метрів дробом № 4 попадання становило від 24 до 34 дробинок. З цієї відстані дріб пробивав 100 листів паперу і, на думку автора, якщо б ще було додано 30 аркушів, він їх також пробивав б. Якість зброї фірм Шадковського та Копчинського також є відмінною, але їх ціна є вищою³³. Про слушність думки судді свідчить той факт, що представлені експонати майстерні Альфреда Дзіковського були відзначені бронзовою медаллю Міністра рільництва Австрії³⁴.

Крім виставок мисливську зброю у Львові представляли в мисливському музеї, який діяв при Львівській лісовій школі. Для організації мисливського музею журнал «Ловець» звертався до своїх читачів з проханням направляти до Львівської лісової школи стару зброю різних систем, мисливські знаряддя, а саме: сітки, сільця, конфісковані у браконьєрів, а також різні роги, шкіри, клики³⁵. Учні у цій школі вивчали із способами поводження зі зброєю. А оскільки школа власної зброї не мала, то позичали її у торгівців та графа В.

³¹ Wystawa krajowa. Kraków dnia 19. września. // Gazeta Narodowa. – 1887. – № 215.– S.1-2.

³² Wystawa krajowa w Krakowie. // Gazeta lwowska. – 1887. – № 211.– S.5.

³³ Żurowski Teofil. Korespondencye // Łowiec – 1894. – № 9. – S.142.

³⁴ Korespondencye// Łowiec – 1894. – № 10. – S.157.

³⁵ Sprawy galic. towarzystwa łowieckiego //Łowiec. – 1882. – № 11. – s.161.

Дідушицького. Тож організація мисливського музею сприяла б вивченню мисливської науки³⁶.

Слід відзначити, що Альфред Дзіковський був бібліофілом. Книги з його приватної бібліотеки на мисливську тематику з його екслібрисом розійшлися по книгозбірнях.

Екслібрис А. Дзіковського

Отже, зброярська фірма Альфреда Дзіковського спричинилась до розвитку мисливського галузі Галичини, про що свідчать чисельні нагороди з виставок, відгуки у пресі тощо. З метою розширення торгівлі зброєю та набоями широко застосовували рекламу виробів як у фахових мисливських виданнях, так і суспільно-політичних та у господарських календарях.

References

1. Shvahulyak-Shostak O., (2008) „Kurort Bonifatsiya.” Kontrakty, [Online], vol . 25 (cherven') available at: archive.kontrakty.ua/gc/2008/25/18-zayavi.html?lang=ua
2. Morshyn-karpat-s'ka perlyna pro kurort Morshyn na Prykarpatti, [Online], available at: marushchaksadyba.io.ua/s1683598/morshin-karpatska_perlina

³⁶ Sprawozdanie stenograficzne z Walnego zgromadzenia galic. Towarzystwa łowieckiego z dnia 14. października 1882//Łowiec. – 1882. – № 11. – Dodatek nadzwyczajny do N 11

3. Myslyvs'kyy pavil'yon, , [Online], available at: lvivcenter.org/uk/uid/picture/?pictureid=2535
4. Ogłoszenia (1881), „Łowiec”, vol. 1. – pp. 16.
5. Ogłoszenia (1884), „Łowiec”, vol. 8. – pp.136.
6. Ogłoszenia (1883), „Haliczanin, kalendarz powszechny zastosowany do potrzeb wszystkich mieszkancow Galicji i ilustrowany rok pański.” – Lwów:, 1883.
7. Ogłoszenia (1885), „Łowiec”, vol. 7. – pp.120.
8. „Kalendarz myśliwski i rybacki na rok 1885.” (1885), Lwów: Gal. Tow. Łowieckie,. – pp. 298.
9. Ogłoszenia (1887), „Łowiec” , vol. 1. – pp. 28.
10. Ogłoszenia (1888), „Przegląd”, vol. 53. – pp. 4.
11. Ogłoszenia (1899), „Łowiec”, vol. 16. – pp. 192.
12. Z Izby sądowej (1899), „Gazeta lwowska”, vol. 110.– pp. 3.
13. Ogłoszenia (1901), „Łowiec”, vol. 1. – pp. 12.
14. Ogłoszenia (1902), „Łowiec”, vol. 20. – pp. 246.
15. Ogłoszenia (1903), „Łowiec”, vol. 9. – pp. 110.
16. Ogłoszenia (1906), „Gospodarz kalendarz”, pp. 266.
17. Ogłoszenia (1906), „Łowiec”, vol. № 20. – pp. 250.
18. Ogłoszenia (1906), „Łowiec”, vol. 24. – pp. 298.
19. Dział IV. Przemysł metalowy. Rusznikarstwo (broń myśliwska). (1912), „Skorowidz przemysłowo-handlowy Krolestwa Galicyi II wydanie.“ Lwów, pp. 458.
20. Ogłoszenia (1908), „Gazeta lwowska”, vol. 261.– pp. 10.
21. Ogłoszenia (1921), „Łowiec”, vol. 3. – pp. 8.
22. Ogłoszenia (1908), „Łowiec”, vol. 1. – pp. 12.
23. Ogłoszenia (1908), „Łowiec”, vol. 19. – pp. 230.
24. Gospodarz kalendarz (1909)
25. Ogłoszenia (1915), „Łowiec”, vol. 1. – pp. 1.
26. Ogłoszenia (1917), „Łowiec” , vol. 7-8. – pp. 49.
27. Ogłoszenia (1922), „Łowiec”, vol. 1. – pp. 12.
28. Ogłoszenia (1921), „Łowiec” , vol. 3. – pp. 8.

29. Ogłoszenia (1935), „Łowiec”, vol. 3. – pp. 36.
30. Wystawa w Przemyślu. (1882), „Gazeta lwowska”, vol. 207.– pp. 3.
31. Wystawa krajowa. Kraków dnia 19. września. (1887), „Gazeta Narodowa”, vol. 215.– pp. 1-2.
32. Wystawa krajowa w Krakowie. (1887), „Gazeta lwowska”, vol. 211.– pp. 5.
33. Żurowski Teofil. Korespondencye (1894), „Łowiec”, vol. 9. – pp. 142.
34. Korespondencye (1894), „Łowiec”, vol. 10. – pp. 157.

Додати

Реклама зброярської фірми Альфреда Дзіковського, нагороджені медалями і дипломами Міністерством торгівлі Австрії. (Львів, вул. Кароля Людвіка, 1)³⁷.

³⁷ Ogłoszenia // Życie – 1893. - № 2. – S. 4.

Проців О.Р. З історії мисливської зброярської фірми А. Дзіковського у Львові кінця ХІХ – початку ХХ століття // Краєзнавство: науковий журнал. – 2018. – Ч. 3 (104). – С. 140–149.